

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. ЫАМ ЫЙЫН 23 КҮНЭ СУБУОТА № 41 (5571)

26 мая — День предпринимателя *Уважаемые предприниматели!*

Поздравляю вас с профессиональным праздником!

Это праздник энергичных и инициативных людей, представителей делового сообщества, которые вносят заметный вклад в обеспечение экономической и социальной стабильности в районе.

Вы, используя свой богатый, разносторонний потенциал, активно проявляете себя в самых разных сферах нашей жизни, вовлекая все больше энергичных и инициативных людей в данную отрасль экономики.

Вашими усилиями рынок насыщается товарами, идет освоение новых технологий и видов услуг, создаются новые рабочие места, выполняются социально-экономические программы.

Примите искреннюю благодарность за профессионализм и добросовестный труд. Желаю вам крепкого здоровья, семейного счастья и благополучия, надежных партнеров по бизнесу, стабильных доходов, выгодных сделок, реализации бизнес-проектов, удач и новых побед!

И. П. ПАВЛОВ, глава МО «Момский район».

Уважаемые предприниматели Момского района!

Тепло и сердечно поздравляю с Днем российского предпринимателя!

Это праздник самостоятельных, ответственных, созидателей людей, тех, кто не боится рисковать, кому не безразлична судьба родного Момского района.

Предприниматели, это люди, которые с большим упорством, настойчивостью и терпением по собственной инициативе осваивают экономические пространства, проявляют себя в разных сферах деятельности: перевозки, торговля, сельское хозяйство, услуги... Работая сегодня на благо жителей, вы создаете завтрашний день экономики, вносите свой вклад в развитие района, создаете рабочие места, ведете обширную благотворительную деятельность, продолжая лучшие традиции российского предпринимательства.

В этот нелегкий период, несмотря на трудности и проблемы, вы ежедневно работали и продолжаете работать на благо населения. Желаем вам всем благополучия, процветания бизнесу и успехов в реализации новых проектов и идей. Пусть предпринимательская деятельность приносит вам ожидаемые результаты. Здоровья вам, семейного счастья, надежных партнеров по бизнесу, стабильных доходов, удач и побед!

**Н.Б. ДОБРЯНЦЕВА,
заведующая ГАУ РС(Я) «Центр «Мой бизнес в Момском районе».**

Өрөспүүбүлүкэбэ

2020 сылга тыа сирин сайыннарыга 100 мөл. солк. кэрингэ үп көрүллүбэ

2020 сылга тыа сирин тупсарыга өрөспүүбүлүкэ бюджетиттан 100 мөлүйүүн солкуобай кэрингэ үп көрүллүбэ. Бу туһунан СӨ баһылыгын уонна бырабыгталыстыбатын пресс-сулуспата иһитиннэрэр.

«Саха сирин 70 нэһилиэгэр сыннаалан сирдэри, спортивной, оҕо оонньуур, доруобуйаларынан хааччахтаах дьон физкультуранан уонна адаптивной спордунан дьарыктанар былаһааккаларын тэрийиингэ уонна тупсарыга өрөспүүбүлүкэ бюджетиттан 90,9 мөлүйүүн солкуобай ытыллыабын», – диэн докумуонна этиллэр.

Бэриллибит үбүнэн тротуардары, уу түһэр ханааллары, территориялары сырдатты, айылҕа ландшафтарын уонна пааматынньыктарын чөлүгэр түһэри уонна өрөмүөнүн оҥоруу былааннаар.

Тэрээһиннэр «2020 — 2025 сылларга тыа сирин биир кэлим сайдыыта» өрөспүүбүлүкэтэбэ судаарыстыбаннай бырагыраама чэрчитинэн ытыллаллар, суруйар НВК «Саха».

Дорогие друзья! Уважаемые жители Арктических районов Якутии!

От имени Министерства по развитию Арктики и делам народов Севера Республики Саха (Якутия) и от себя лично сердечно поздравляю вас с Днем Полярника России!

Дата для праздника была выбрана неслучайно – ровно в этот день в 1937 году начала свою работу первая научно-исследовательская экспедиция полярной дрейфующей станции «Северный полюс-1». Трудно переоценить роль российских полярников в освоении Арктических территорий и в укреплении потенциала России. Сегодня мы вспоминаем всех, кто внес свой личный вклад и посвятил свою жизнь в дело освоения Арктических широт.

Однако, сегодня Полярники – это не только специалисты-участники научных экспедиций, которые работали в суровых условиях Арктики и Антарктики, но и все жители Арктических районов. Трудники Арктики – это герои, которые несмотря на тяжелейшие климатические условия продолжают трудиться во благо развития родной Арктики.

Дорогие земляки! Полярники!

Я от всей души поздравляю вас с этим замечательным праздником! И выражаю каждому жителю Арктических районов благодарность за вклад в развитие Арктики, за преданность и искреннюю любовь к родному краю, за сохранение многовековых традиций и культурного наследия! Здоровья вам и вашим семьям!

**В. Н. ЧЕРНОГРАДСКИЙ,
министр по развитию Арктики и
делам народов Севера РС (Я).**

СИРИ СИКСИГИНЭН

РФ. Россия регионнарыгар оҕо сайынны сыннаһанан от ыйын 1 күнүттэн саҕалыыры РФ Үөрэххэ министристибэтэ быһаарда. Ол туһунан сайынны сыннаһанна департамент дириэктэрин солбуйааччыта Янина Голубева эттэ дин суруйар ТАСС. «Билиги регионнарга оҕо сайынны сыннаһанан тэрийини от ыйын 1 күнүттэн саҕалыыры сүбэлибит», — диэтэ Янина Голубева Федерация Сэбизин социальнай бэлиитикэбэ кэмितिэтин мунһаһар. Быйылгы дьылга, коронавирус тарҕанытыгар миэрэлэри учуоттаан туран, 33,4 тыһ. кэринэ тэрилтэ оҕо сайынны сыннаһанан тэрийэргэ бэлэмин биллэрбит. «Быйыл 7 мөл. оҕону 45 тыһ.тахса тэрилтэбэ хабар былаан туруоруллубута. Ити эрэри, баар балаһанньаны учуоттаан, 33 тыһ. 347 тэрилтэ, ол иһинэ 2 214 стационар бэлэм», — диэтэ Голубева. Кини эппитинэн, биер сменага хонук 21-тэн 14-кэ диэри кылгын сөп. «Өскөгүн билиги от ыйын 1 күнүттэн саҕалыыбыт диер буоллахпытна, лаабырлар биер сменага толору 21 күнү буолбакка, холобур 14 күнүнэн ылаахтарын сөп», — диэтэ кини. Лаабырга кирибэтэх оҕолорго онлайн-смена олохтонун сөп. Сайынны сыннаһанна барар оҕолорго аэропорттарга уонна вокзалларга «хонуу күөбэ» көрдүөр тэлэнибэ.

***

СӨ. Инвестырагыраамалары оптимизациялааһын ыгытылыбытын үрдүнэн, Саха сиринэ судаарыстыбаннай-чааһынай биригэ үлэлээһин (ГЧП) бырайыактара салһанан бараллар, бу туһунан экономика министриэ Майя Данилова социальнай ситимнэргэ эттэ дин СИА суруйар. «Судаарыстыба инники күөнгэ тутар бырайыактара туйууну уонна инникитин инвестицияны көбүтээһини кытта сибээстээхтэр», — диэтэ Майя Данилова. Министир чуолкайдаабытынан, тутула турар эбийэктэр салһанан барыахтара. Сана саһаланан эрэр бырайыактар олоххо кириилэрин болдьоо эрэ уһатыллар, ити бюджетка охсууну намтатар туһугар оноһулар. Кини эппитинэн, өрөспүүбүлүкэ саһаас пуондатыгар коронавирус инфекциятын содулун кытта охсуууга — 1,5 млрд. солк. баар, онтон үс гыммыт биерэ ГЧП бырайыактарын олоххо киллэринэ туһуланар.

***

СӨ. Кырдыаһастар, оҕо дьыэлэригэр, психоневрологической диспансердарга, коронавирус пандемиятыннан сибээстээн, биригэ олоорго күһэлибит үлэһиттэргэ эбии төлөбүр көрүлүбэ. Ол туһунан бырабыгталыстыба бэрэстэбитэлэ Ольга Балабина брифингэ эттэ, СИА суруйар. «Коронавирус пандемиятыннан сылтаан тустаах үлэни ыта сылдыар социальнай үлэһиттэргэ федеральнай төлөбүр үбэ өрөспүүбүлүкэбэ кэллэ. Өрөспүүбүлүкэбэ төлөбүрдэр тириэрдиллибиттэрэ. Сотору киминэн аны федеральнай эбии төлөбүрдэр түһүөхтэрэ», — диэтэ Ольга Балабина. Кини инфекционной стационардарга үлэлиир сотрудииктарга, ол иһинэ суһал көмө үлэһиттэригэр, төлөбүрдэрэ бэриллибитин эттэ. Ыам ыйдаабы абаанса эмие тириэрдиллибит. Манна эбии бэс ыйын бүтүөр диэри бырабыгталыстыба уонна президент төлөбүрдэрэ бэриллиэхтэрэ.

СИА матырыйаалларын.

Пожарная безопасность

БЕРЕГИТЕ ЛЕС ОТ ПОЖАРА!

В 2019 году на территории республики зарегистрировано 1 865 лесных пожаров на общей площади 3,9 млн. га. Основными вероятными причинами возникновения природных пожаров определены: гроза – 1 805; неосторожное обращение с огнем – 34; прочие (торфяной пожар, ЛЭП, самовозгорание (эффект линзы) – 26. Прямой ущерб от лесных пожаров составил более 463 млн. рублей.

В ходе проведенных по фактам пожаров проверок установлено 12 лиц, причастных к возникновению лесных пожаров, в отношении:

– 2 из них возбуждены уголовные дела по ст. 168 (**уничтожение или повреждение чужого имущества в крупном размере, совершенные путем неосторожного обращения с огнем**), ч. ч. 1, 2 ст. 261 УК РФ (**уничтожение или повреждение лесных насаждений и иных насаждений в результате неосторожного обращения с огнем**);

– 10 лиц привлечены к административной ответственности по ч. 4 ст. 8.32 КоАП РФ (**нарушение правил пожарной безопасности, повлекшее возникновение лесного пожара**) в виде штрафа на общую сумму 2 млн. 481 тыс. руб.

За нарушение правил пожарной безопасности в лесах, за сжигание сухой травянистой растительности составлено 397 протоколов об административных правонарушениях. Так, в одном из районов рассмотрено уголовное дело по ч. 2 ст. 261 УК РФ. Установлено, что местный житель, находясь в лесном массиве, бросил непотушенный окурок сигареты на сухую траву, вследствие чего недалеко от населенного пункта возник лесной пожар, на тушение которого были затрачены значительные средства и силы. Неосторожными действиями гражданина лесному фонду нанесен ущерб в размере около 195 тыс. рублей.

Необходимо при этом отметить, что в Республике Саха (Якутия) общая площадь земель, на которых расположены леса, составляет более 254 млн. га, они являются основным нашим богатством и их уничтожение в результате лесных пожаров, возникающих в том числе по вине человека, наносит непоправимый урон природным ресурсам, угрожает жизни и здоровью граждан, их имуществу.

В связи с этим, прокуратура республики разъясняет, что нарушение правил пожарной безопасности в лесах несет за собой административную, уголовную и гражданскую ответственность. Так, в соответствии со ст. 8.32 Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях нарушение Правил пожарной безопасности в лесах в зависимости от степени тяжести совершенного правонарушения влечет за собой ответственность в виде штрафа в размере до 1 млн. рублей.

Действия лиц, причинившие ущерб лесному фонду в результате пожара, влекут уголовную ответственность по ст. 261 Уголовного кодекса Российской Федерации. По данной статье уничтожение или повреждение лесных насаждений и иных насаждений в результате неосторожного обращения с огнем или иными источниками повышенной опасности влечет **наложение штрафа в размере до 400 тыс. руб., либо назначение наказания в виде обязательных работ на срок до 480 часов, либо исправительных работ на срок до двух лет, либо принудительных работ на срок до 3 лет, либо лишение свободы на тот же срок.**

Причинение указанными действиями крупного ущерба (свыше 50 тыс. рублей) влечет применение более строгих мер уголовной ответственности, среди которых, предусмотрено **лишение свободы сроком до 4 лет.** Уничтожение или повреждение лесных насаждений и иных насаждений путем поджога, иным общепасным способом либо в результате загрязнения или иного негативного воздействия влечет **лишение свободы на срок до 8 лет со штрафом в размере до 500 тыс. рублей.** Указанные деяния влекут применение более строгих мер наказания в случае причинения крупного ущерба.

Кроме того, виновные в уничтожении лесных насаждений в результате неосторожного обращения с огнем оплачивают причиненный ими ущерб. К примеру, по иску прокурора с виновного в лесном пожаре, который осужден судом по ч.2 ст.261 УК РФ, взыскан ущерб в размере свыше 1 млн. рублей.

С учетом изложенного, прокуратура республики разъясняет гражданам, что в период пожароопасного сезона необходимо быть осторожными в лесу и на прилегающих к лесу территориях и помнить, что лица, виновные в возникновении лесного пожара, несут как административную, так и уголовную ответственность, также обязаны возместить причиненный пожаром материальный ущерб.

Прокуратура Республики Саха (Якутия).

– диэн Т.Толомон ырыа буолбут тыллара Муомаҕа сылаас күннүүн ситтиһин саас кэлиитин уруйдуулар. Саас Индигир эбэбит этэннэ устарын улаханнаһын-кыралыын кэтэһэбит. Индигир сүннүгэр хотугу эргимтэҕэ сыһыаннаах Өймөкөөн уонна Муома, Абый, Аллайыаха арктической улуустар бааллар. Индигирбит маннай Өймөкөөннө хамсыыр. Өймөкөөн, Муома кыраныссатыгар сытар Төбүлэх нэһилиэгиттэн Индигир хамсаан, устан эрэрин туһунан Людмила Стручкова биллэрдэ: «Эбэбит быйыл уута кыра буолан, уһунук бэлэмнэнэн, ыам ыйын 20 күнүгэр харгытын мууһуттан ыраастанан, ийэ мууһун көтөхтө. Дьон-сэргэ биэрэккэ кэлэн үөрэн-көтөн эбэбитин арыылаах алаадынан күндүлээтибит, этэннэ ааһарыгар баҕа санааларбытын эттибит».

Итинтэн салгыы эбэбит Собоолоох нэһилиэгин таарыйар. Бу күннэргэ эбэ этэннэ ааһарын кэтэһэбит, сэрбэнэбит. Ааспыт үйэ 1968 сылыгар Собоолоох

«Саас кэллэ Муомаҕа, Индигир уһунна муораҕа...»

туһаайытыгар улахан харгы үөскээн, эбэ хаатыттан тахсан, бөһүөлөгү улаханнаһын уу ылбыта, үгүс сүөһү ууга былдыаммыта, элбэх оморор дьыэ-уот алдыаммыта, өрүскэ уһаарыллыбыта. Онтон ыла саас өрүс эстиитэ манна эрдэттэн сэрэтэр дьаһаллар ылылаллар. Нэһилиэннэ үрдүк сиргэ көспүтэ. Сүрэх баастаах нэһилиэннэ өрүс эстэн ааһарын долгуйа күүтэр. Сэрэхтээх буоларга туһуламмыт дьаһаллар олохтоннулар. Быйыл нэһилиэк таһымгар ыксаллаах быһыы-майгы биллэриллэн, түүннэри-күнүстэри дьуһуурустуба олохтонно. Аллараа бөһүөлөгүнэн аһыйах дьыэлэргэ уу таһыма үрдээн, ыксата сырытта.

Оройуонна сааскы халаан уутуттан сэрэхтээх буолууга, туһааннаах тэрилтэлэр

үрдүк таһымнаах, толору бэлэмнээх буолуу эрэсимиһигэр үлэтиллэр.

Индигир эбэбит барахсан этэннэ мууһуттан төлөрүйэн, уутун хомунан, сайынны нус-хас көстүү оройуонна сатыылыбырын Аан айылҕаттан алгыс ытан күүтэбит.

Айылҕабытын харыстыабың!

тэлгэһэтин хомунарын курдук экологияҕа сыһыаннаһара буоллар, айылҕабыт төһөлөөх тупсуо-киэркэйиэ этэй. Манньук кэрэ айылҕалаах сиргэ оморон, тула өтгүбүтүн сыһынырдыбакка куруук хомуна сырыттарбыт диэн баҕа санаалаахпыт. Дьон-сэргэ Аан айылҕаны харыстыырга туруммута барыбытын үөрдэр, астынналар».

Ити курдук, нефтебаза үлэһиттэрэ ыраастаныы ыйыгар бэйэлэрин кылааттарын киллэрсэн, тулалыр эйгэбит тупсарыгар кыһаллан сылдыаллара хайҕаллаах.

Муомаҕа саас кэлэн, сылаас күннэр тураннар, бары нэһиликтэргэ ыраастаныы үлэтэ күргүөмнээхтик ытыллар. Оройуон киинигэр Хонууга

Белогорскайдааҕы нефтебаза филиалын Муоматааҕы учаастагын (сал. П.П. Ефимов) үлэһиттэрэ хаһыс да сылын бөһүөлөктэн тэйиччи баар тэрилтэ территориятыттан саҕалаан, Индигир биэрэгинэн бириистэн учаастагыттан бөһүөлөк таһыгар турар саппараапкаларан станцияҕа диэри бары тахсан саас айы ырааһырдыы үлэтин ытыллар. Пантелеймон Ефимов нэһилиэннэ бары сөбүлээн мустар биэрэк үрдүгэр турар урукку Дальстрой миэстэтин хомуйбуттарын кэпсээтэ: “Дьон-сэргэ айылҕаҕа тахсан, сайыны көрсө аһаан-сынньанан баран бөхтөрүн-сыыстарын хомунар буолбуттарын бэлиэтээтибит, урукку курдук буолбатах. Айылҕаҕа тахсан сынньаныы кэнниттэн хайаан да хомунар наада, кэнниттэнтэн ким да кэлэн хомуйбат буоллаҕа. Хас биридди киһи бу курдук бэйэтин дьыэтин,

Бу күннэргэ ыраах сытар Чуумпу Кытыл бөһүөлөгэр ыам ыйын 19 күнүгэр, Пионерия күнүн чэрчитинэн, кыһыл хаалтыс бааммыт нэһилиэк көхтөөх дьон бөһүөлөктэн тэйиччи сытар сайылыкка тийэн ырааһырдыы үлэтигэр улахан субуотунуук тэрийдиэр.

«Муома оройуона» МТ пресск-киинэ.

К сведению родителей, имеющих детей от 3 до 7 лет!

Порядок и условия назначения ежемесячной денежной выплаты на ребенка в возрасте от 3 до 7 лет включительно в Республике Саха (Якутия), согласно Указу Президента РФ от 20 марта 2020 г. № 199 «О дополнительных мерах государственной поддержки семей, имеющих детей», Указом Главы РС (Я) от 30.04.2020 г. № 1169:

1. Выплата назначается семье, чей доход не превышает **20044 рублей** на одного члена семьи в момент подачи заявления. Период исчисляется за последние 12 календарных месяцев, предшествующих шести месяцам до даты подачи заявления.

2. Размер ежемесячной выплаты **10274,50 рублей**.

3. Выплата предоставляется на ребенка, достигшего не ранее **1 января 2020 г.** возраста **3 лет до 7 лет включительно**.

4. Если в семье несколько детей в возрасте от 3 до 7 лет, выплата предоставляется **каждому ребенку**.

5. Если заявление было подано не позднее 31 декабря 2020 года, начисляется полный **перерасчет выплаты** со дня исполнения ребенком 3 лет, но не ранее 1 января 2020 г.

С 1 января 2021 года перерасчет назначается только **на 6 месяцев**, если обращение за назначением последовало не позднее шести месяцев с даты исполнения 3 лет ребенку. В остальных случаях со дня ее обращения.

6. Заявление можно подавать с **1 июня 2020 года** в ГКУ РС (Я) «Момское УСЗНиТ» и через отделение ГАУ «МФЦ РС (Я)» или с **20 мая 2020 года** через Единый портал государственных и муниципальных услуг e-yakutia.ru или gosuslugi.ru, а также посредством почтовой связи.

Никаких документов не требуется, пакет документов запрашивается Управлением путем межведомственного взаимодействия.

Управление соцзащиты.

Кэпсиэхпин бабарарын**ОБО ИИТИИТИГЭР ОЛОБУН АНААТА**

Заболоцкая Евдокия Алексеевна – Индибир нэһилиэтин төрүт олохтооҕо. Кини 1943 с. уот сэрии саҕана күн сириг көрбүтэ. Билигин Евдокия Алексеевна 77-ис сааһыгар сылдьар. Кини эмиз сэрии сылларын оҕолорун курдук, кыра сааһыттан улахан дьону кытта тэннэ икки харананы ыпсаран үлэлиирэ. Ас-үөл татыма, сэрии кэнниттэн олобу чөлүгөр түһэри үлэтигэр ийэлээх аҕалара сылдьаллара.

Аҕалара Заболоцкай Алексей Иванович Таатта улуунун 2 Байаҕантай нэһилиэтин киһитэ эбит. Церковнай-приходской оскуола 4 кылааһын бүтэрбит, үөрэхтээх, нууччалы-сахалы иннибэккэ ааҕара, суруйара үһү. Оччолорго нууччалы билэр киһи суох буолан, бэрт уһун сылларга экспедицияга каюрунан сылдьыбыт, нуучча дьонун кытта аттары айааһан, боккуп кэтэрдэн уһун сайыны быһа үлэлиирэ дьин кэпсииллэр. Тоҕус бииргэ төрөөбүттэритэн билигин икки кыыс бааллар. Ийэлэрэ Александра Дмитриевна тарбаҕар талааннаах иистэннэн, бэрт түргэн туттуулаах, сыдан сырыллаах дыһар эбит.

Евдокия Алексеевна оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, сайынны кэмнэ улахан дьону кытта тэннэ оттоон-мастаан улаппыт оҕолортон биридэстэрэ. Оскуоланы

бүтэрэн баран, кулуупка үлэлээбитэ. Манна сылдьан нэһилиэк эдэр ыччаттарын кытта барытыгар активистка бөҕөтө буоллаҕа, оччотооҕу эдэр ыччаттар үлэбэ өрө көтөҕүллүүлээх буолаллара. Комсомольскай тэрилтэбэ сэкирэтээрдэн да ылбыт, онтон Бүлүүтээҕи педучилищени 1967 с. бүтэрэн, начаалынай кылаас учууталынан ананан кэлэн үлэлээбитэ. Олохтоох уолга Черов Гаврил Гаврильевичка кэргэн тахсан биэс оҕо тапталаах ийэтэ-аҕата буолан, нэһилиэккэ ытыктанар дьонун ыал буолбуттара. Билигин

оҕолоро бары үрдүк, орто үөрэхтээх дьонун ыал аҕалара, соҕотох кыыстара эмиз ыал буолан куорат диэки олоһор, үлэлиир. Элбэх сиэннээхтэр, хос сиэннэрдээхтэр. Аҕалара Гаврил Гаврильевич Үрүйэ Төрдүн отделениетын бастын рабочайа этэ. Кини сылгыһыт бастына, аҕата Черов Гаврил Иванович Үлэ Кыһыл Знамята уордуннаах сылгыһыт этэ. Кини туйаҕын хатаран сылгыһыт, отчут-масчыт бастына, сирдэрбэт үлэһит этэ. Гаврил Гаврильевич эдэр сылдьан сцена бэтэргэнэ, нэһилиэк активниһа, 1970 с. комсомол КК «Молодому передовику производства» бэлиэ хаһаайына

буолбута. Түөрт уола сэбиэскэй аармыйа кэжкэтигэр сулууспалаан ийэ дойдularыгар иэстэрин толорбуттара, аҕалара эмиз сулууспалаабыта. Дьин кэргэннэ биэс киһи сэбиэскэй аармыйа саллаата буолбуттара. Аҕалара, хомойуох иһин, олохтон барбыта.

Ийэлэрэ Евдокия Алексеевна өр сылларга оскуолаҕа учууталлаан баран, кэлин «Күнчээн» детсадка сэбиэдиссэйинэн уһуннук, биэнсийэбэ тахсыар диэри үлэлээбитэ, олоһун бүтүннүү оҕо иитиитигэр, үөрэтиитигэр анаабыт дьонтон биридэстэрэ. Кини үлэлээбит «Күнчээн» детсадын олоһун кытта тэннэ хардылыыр. Барытыгар көхтөөх кэлэтиип буолара. Мин нэһилиэк баһылыгынан үлэлиир кэммэр 90-ус сыллардаахха Евдокия Алексеевна сэбиэдиссэй этэ, бииргэ үлэлээбит сылларын үчүгэйдик саныбын. Окко субуотунньуктаан, хотон сыбаан, фермаҕа ыанньыксыттары солбуһан эйэ-дэмнээхтик, көхтөөхтүк үлэлиирбит.

Евдокия Алексеевнаны, сэрии сылларын оҕотун, Улуу Кыайы 75 сылынан эбэрдэлиибин, кытаанах доруобуйаны, оҕолорун, сиэннэрин үөрүүлэрин үллэстэ өссө уһуннук олоһорго баҕа санаабын тиэрдэбин.

А. ВАСИЛЬЕВА.

Буор Сыһы.

Служба «01» предупреждает**АДПИ ПОМОЖЕТ ИЗБЕЖАТЬ БЕДЫ!**

«Мой дом – моя крепость» гласит известное выражение, но далеко не всегда оно является верным, ведь порой люди сами делают «шаги» навстречу беде, допуская халатность и небрежность в обращении с огнем, перегружая электросеть, используя неисправные бытовые электроприборы. Иногда в дело вмешиваются и факторы, напрямую не зависящие от человека, но у каждого в силах минимизировать такой аспект и обезопасить свое жилье от пожара, соблюдая правила пожарной безопасности. Дополнительным помощником в этом деле может стать автономный дымовой пожарный извещатель (АДПИ).

АДПИ – это компактное устройство, работающее от батареек, снабженное специальным датчиком, распознающим дым и другие продукты горения, а также звуковым динамиком, который в случае «сработки» издает громкий сигнал, способный разбудить даже спящего человека. С учетом того, что большинство пожаров происходит именно в вечернее и ночное время, такой «будильник безопасности» становится по настоящему незаменимым средством в защите от огненной стихии. Полезность данного

устройства не вызывает сомнений, ведь почти каждый из нас наверняка видел в новостях случаи, когда от неминуемой гибели спасал именно пожарный извещатель.

По состоянию на 6 мая 2020 мая на территории республики зарегистрировано 695 пожаров (АППГ – 787, снижение 11,7%). При пожарах погибло 18 человек (АППГ – 33, снижение на 45,5 %), в том числе 2 ребенка (АППГ – 1, увеличение 2 раза). Травмировано 25 человек (АППГ – 26), том числе 1 ребенок (АППГ – 8, снижение 8 раз). Гибель 18 человек зарегистрирована в жилом секторе, что составляет 100% от общего количества погибших.

Условиями, способствующими гибели людей, явились преклонный возраст, состояние сна, состояние алкогольного опьянения и оставление малолетних детей без присмотра. Одной из действенных мер, позволяющей обеспечить раннее обнаружение пожара, повысить оперативность реагирования пожарно-спасательных подразделений сведя к минимуму последствия пожаров и гибели людей, является оснащение жилых помещений автономными пожарными

извещателями (далее АДПИ GSM) с функцией передачи сигнала о пожаре в подразделение пожарной охраны или добровольной пожарной охраны.

В соответствии с Приказом Главного управления МЧС России по Республике Саха (Якутия) № 255 от 13.04.2020 г. "О реализации приоритетных направлений деятельности по развитию системы РСЧС и формирования комплексной системы обеспечения безопасности жизнедеятельности населения на территории Республики Саха (Якутия) в 2020 года", одним из приоритетных направлений является обеспечение противопожарной защиты мест проживания малообеспеченных, социально-неадаптированных и маломобильных групп населения методом применения современных средств обнаружения и оповещения о пожаре.

Д. М. СЛЕПЦОВ,
главный государственный инспектор
Момского района по пожарному надзору
УНД и ПР ГУ МЧС России по РС (Я).

М. И. СТАРКОВА,
инструктор по противопожарной
профилактике ОГПС РС (Я) № 22 по
МО "Момский район" ГБУ РС (Я)
«ГПС РС (Я)».

ОБОНУ КЫТТА ҮЛЭЛИИР ЭППИЭТТЭЭХ

1983 сыллаахха Ньурбаттан көһөн кэлэн, «Кэнчээри» детсадка үлэбэ киирбитим. Манна үлэли сьлдьян сэбидиссэй Т. П. Слепцова салалтатынан наһаа актыбынай этибит. Туох-баар ытыллар дьаһалларга кыттарбыт. Ол сабана оҕобут ахсаана да элбэбэ. Мин үксүгэр старшай подготавительнай группаба үлэлиирим. Напарницам Велигура Н. В. этэ. Кини кэтэхтэн үөрэнэр буолан, үксүгэр соботобун үлэлиирим. Сарсыарда абыс чаастан килэһэ 8-ка диэри. Элбэх грамотаны ыларым. Үс сьл уопускаата суох үлэлэбитим. РОНО (сэб. В. А. Степанов) Узбекистанна Ойдин-Куль турбазаба сьнньана барар путевка биэрбитэ. Кыспын Мираны илдьэ барбытым, ол улахан набараада этэ. Билиннэ диэри махтана саныбын. Наһаа үчүгэйдик сьнньанан, атын дойдун сирин-уотун көрөн кэлбиппит. Биһиги Муоматтан түөрт этибит: Собоолохтон учуутал Марина Петрова быраатын кытта. Атын бөлөххө Иосиф Петрович Хабаров баара, кинини экскурсияба музейга сьлдьян көрбүтүм.

Үлэлиир кэммитигэр сайын Суон Тииккэ окко сьлдьарбыт, курумуу кэтэн баран от харбы ырбыт. Саас суботунньукка мутук хомуйа барарбыт, трактор сыарбатыгар олорон. Кэнсиргэ кыттарбыт. Сага дьылга маскарарда мааска, көстүүм тиктэн баран кыттарбыт. Октоөпкө, Маайга транспарант тутан

парадка хаамарбыт. Ол барыта эбээһинэс курдук ылыныллара. Мин эриэн үөн сьлыгар факир буолбутум, эриэн үөнү от күөбэ таһаһынан иһигэр баата уган тиктибитим, онно бириис ылбытым, сирэйбин көрдөрүмээри мааскалаабым. Биридэ коллективпынаан «Элбэх оҕолоох ийэ» (Т. П. Слепцова), аҕабыт (В. П. Чугунова), мин кимниин эрэ үөрэнээччи формалаах, фаргуктаах, манан бангиктаах эргэ кулуупка субуруһан киирбиппитигэр, дьоннор соһуйан: «хайа, бу тобо элбэхтэрэй!» диэбиттэрэ, биэдэрэлэх ыанньыксыт да баара. Бириэмийэ, бириис ылбыппыт. Оннук интэриэһинэйдик барытыгар кыттан, үлэлээн-хамсаан олорбуппут. Ол быһыгар улахан бырааһынньыктарга дьуһуурустуба олохтоноро. Нарсудтан «детсадтан биер заседатели талын» диэбиттэригэр, миигин талбыттарыгар сөбүлэһэн үлэлиирбэр тийбитим, 2,5 сьл заседателлээбитим. Уоруу, күлгүэһиннэһин дьыалаларын көрөргө кыттыбытым, судьуйа Ирина Билюкина, прокурор М. Дьячковская этилер. Оччотообу кэмнэ чөл олох обществота баара, онно кыттан аны дьыэлэри кэрийэ барарбыт.

Бу ахтынына ханан эмит наада буолуо диэн суруйдум, кинигэ табыстарына. Тамара Петровна кинигэ таһаартарыан бабарар этэ. «Кэнчээригэ» сьлдьыбыттар, үлэлэбиттэр, төрөппүттэр бары ахтыны суруйаллара буоллар, кинигэ буолан

тахсыа этэ. «Кэнчээри» детсадка сьлдьыбыт оҕолор билигин улахан дьоннор, араас идэлээх, оҕолоох-уруулаах ыал дьон. Иитиллибит кыһаларын убаастыыллара наада, көмөлөһүөхтэрин да сөп тугунан бабарар...

Быйыл орто оскуола үбүлүөйүн үөрүүлээх чааһыгар сырыттым, көрдүм-иһиттим. Атыныгар сьлдьарга доруобуйа кыайбата. Үчүгэй оскуола, ыраас, кинькуон, сырдык. Тас өттө да кыраһыабай, билинни көрдөбүлгэ толору эппиэтиир. Учууталлар эдэрдер, эрчимнээхтэр, элбэх идеялаахтар. Кинилэр үлэлэригэр ситиһиилэри, доруобуйаны, олохторугар дьолу-соргуну бабарарбыт мин, оҕолорум, сизинерим. Учуутал да, иитээччи да идэтэ ыарахан, ону билэбин. Оҕону кытта үлэлиир эппиэттээх – самай кылаабынайа ол. Бири бэлиэтиэхпин бабарарын, уулуссаба утары иһэр оҕолор дорооболоһоллоро үөрүүлээх, «здравствуйте» диэн, кырдыга, этэннэ буолун, ыалдыман, уһун үйэлэнин диэн буолар. Онтон киһи ыалдыбыта да аһар, үөрэбин. Онон эдэр төрөппүттэр оҕолоргутун улахан дьону убаастыылларыгар, дорооболоһоллоругар үөрэтин, сорох оҕо толлор, ол иһин дорооболоһуомун сөп. Халлаан сьлыһан, таһырдыа сьлдьарга үтүө кэм кэллэ. Сэрэхтээх буолун ханна да сырыттаргыт.

Барыгытыгар бары үтүөнү бабарарбын.

Е. ГЕРАСИМОВА-АЙНАДЬ.

МАХТАНАБЫТ

Б. дь. ыам ыйын 12 күнүгэр улахан баһаартан уопсай икки этээстээх дьыбэ баар квартирам уокка эмсэбэлэнэн, мин дьыэ кэргэммэр улахан хоромньуну таһаарда. Бэйэм дьыбэ соботох хааламмын, уокка буруо сытыгар былдыана сьстым. Мин тыыннаах хаалар дьолбор, баһаарынай массыына кэлэн быһаата. Баһаарынай сулууспа начальнига С. Н. Мараказов бэйэтинэн сүүрэн-көтөн, кини байыастара туох-баар бэлэмнэрин, билиилэрин, түргэн тутуулаахтарын көрдөрөн, өссө да улахан хоромньуттан быһаабыттарыгар бастакынан улахан да улахан махталбын тириэрдэбин.

Ману тэнгэ күүс-көмө буолбут үлэлэбит тубалыһыам кыргыттарыгар, оройуоннаабы балыһа кэлэктиибигэр, күтүөтүм үлэлиир нефтебазатын үлэһиттэригэр, кыһыым үлэлиир ЦББУ кэлэктиибигэр, дьүөгэлэригэр, 1977 с. МОО бүтэрбит биригэ үөрэммит оҕо

сааһым доботторугар, сизиним үөрэнэр орто оскуолатын учууталларыгар, 10«б», «в» кылаастар оҕолорун төрөппүттэригэр, урукку санэпидстанция кэлэктиибигэр, ыраах-чугас аймахтарбар, биригэ төрөбүт балыстарбар, Буор Сьһыыга олорор күтүөтүм дьонугар, кини аймахтарыгар, куораттан балтыларбар Н. Д. Васильеваба, А. В. Рыхлееваба, кинилэр чугас дьонноругар, Намтан бырааппар А. Е. Старковка, Хаандыгаттан И. В. Вожжов дьыэ кэргэнигэр, куораттан Салчактар дьыэ кэргэттэригэр, эдьийдэрбэр А. В. Согдоеваба, А. В. Ефимоваба, Хонууга олорор Вожжовтарга, Черемкиннарга, Колесовтарга, Васильевтарга, Шкулевтарга, Ю. А. Сьюльскаяба, ыарахан кэммэр өйөөбүт бар дьоммор сүһүөхтээх бэйэм сүүрүйэн туран барба махталбын тириэрдэбин.

Ыарыы тумунун, дьыэ кэргэнигэр дьолу, доруобуйаны бабарарбын. Үтүө

санаабыт үксүү турдун, санаабыккыт табыллан истин!

Махталы кытта Л. В. Сандуева, кини дьыэ кэргэнэ.

***

Сайыммыт барахсан кэлэрэ абыһах хонук хаалла. Бу күннэргэ ыал барыта оҕуруотун, теплицатын көрүнэр түбүгэр сьлдьар. Сайын оҕуруот аһын үүннэрэн, көмө оностор үчүгэйэ сүрдээх. Оҕуруоттаах ыал кэли хортуоппуйга, хаппыыстаба наадыбатын кэриэтэ. Сайынын битэмийиннээх оҕурсу, помидор өлгөмнүк үүнэр. Онон бу чакчы былдыһыктаах күннэр.

Михэ бу күннэргэ коллегаларым В. С. Старков, А. В. Слепцов теплицанын көрөн-истэн, онорон биердилэр. Ол иһин үтүө санаалаах Виталий Сергеевичкэ, Афанасий Васильевичка кырдыбаастарга амарах санаабыт, көмөбүт иһин махтанабын. Олоххо дьолу, үлэбэ ситиһиини, кытаанах доруобуйаны бабарарбын.

Ю. А. Сьюльская.

Тус санаа

СААС КЭЛЛЭ ДЭҢЭЛЛЭР...

(Бэлиэтээһиннэр)

2020 сыл сааһа ханнык да саастан улахан уратылаах буолла. Быйылгы дьыл сабаланыабыттан аан дойдуга COVID-19 пандемията туран, олох-дьаһах тохтоон хаалла. Судаарыстыбалар салалталара систыганнаах ыарыыны бохсор дьаһаллары ылыннылар, дойдударыгар карантин, самоизоляция биллэрдилэр. Ол үрдүнэн ыалдыбыт, өлбүт киһи ахсаана элбии турар, оттон ыарыы атынтан атын континентка көһөн иһэр. Телевидение биэриилэригэр коронавирус эрэ туһунан кэпсиир буоллулар – хас киһи ыалдыбытын, үтүөрбүтүн, өлбүтүн сэрии кэмнээби байыаннай субюкка курдук иһитиннэрэллэр. Дьон үксэ мантан хал буолла, атын сонуну-нуомаһы билиэн-көрүүн баҕарда, ыарыы бүтэн, олох хаһан көһөрүн күүттэ...

***

Сыллата ытыллар Кыайы күнэ быйыл атыннык барда. Дойдубут президенэ В.В. Путин Кремль ойбоһугар сытар Биллибэт саллаат унуоһун иннигэр эбүрдэ тыл эттэ. Россия куораттарыгар, ол иһигэр Москваҕа самолеттар, вертолеттар парадтара буолла.

"Бессмертный полк" акция онлайн ныматынан ытылынна. Сэрии, тыыл ветераннарын оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ дьиилэрин түннүгүн уруһуйдарынан кизгэттилэр, "Өйдөбүл чүмэчитэ" туруорулуна.

Үгүс регионнарга сэрии ветераннарыгар дьиилэригэр тийэн тус парад, кэнсиэр көрдөрдүлэр. Сэрии толоонугар кыргыспыт ветераннар ахсааннара, хомойуох иһин, күн айы абыһаан иһэр.

Быйыл 1941-1945 с.с. сэрии бүшүтэ 75 сылын туолла. Улахан дата. Үлэри турбатаҕа буоллар, кизник, далааһыннаахтык бэлиэтиэхтээх этибит.

***

Ыам ыйын 9 күнүгэр Улуу Кыайы 75 сылынан Муома оройуонугар олоһор

тыыл ветераннарыгар, сэрии сылларын оҕолоругар кэккэ тэрээһиннэр ытылыннылар. Ветераннар оройуоннаағы сэбиэттэрин председателэ Е.И. Слепцова, социальный харалта управлениетын салайааччыта П.С. Федоров, Муома национальной нэһилиэтин баһылыга А.В. Андреев, специалист И.Е. Дягилев, Арчы дьиилэтигэр И.Н. Слепцова, А.Е. Корякина Хонуу бөһүөлөгэр олоһор ветераннарга дьиилэринэн сылдьан Кыайы 75 сылын мэтээлин уонна бэлэх туттардылар. Муомаҕа олоһор тыыл ветераннарыгар, сэрии сылларын оҕолоругар итинник мэтээли, бэлэби бары нэһилиэктэргэ биэрдилэр. Ыччаттар тэрийбит "Манна ветеран олоһор" акциялара ытылынна.

Элбэх киһилээх дьаһаллар биллэр биричиинэнэн буолбатылар.

***

Ыччат дьон Россия волонтердарын хамсааһыннарыгар кыттыһан, аҕам саастаах дьонно бородукта, эмп-томпылытыгар, олохтоох хаһыаты тарҕатыыга сырыттылар, күүс-көмө буоллулар. Манна волонтердар оройуоннаағы хамсааһыннарын сүрүннүүр социальный харалта управлениетын салайааччытын П.С. Федоровы, ыччат салаатын специалиһын Л.С. Слепцованы ааттыыр тобоостоох. Оройуон саастаах дьон волонтердарга дирин махталларын биллэрдилэр.

***

Хаарбыт уулан, бөһүөлөктөр бөхтөрө-сыыстара тахсан кэллэ. Хонуу бөһүөлөгүн суоллара кэнээн-тэнийэн, буору-тааһы бүрүнэн, сатыы киһи сылдьарыгар ыарахаттардаах буолла. Ыттар, ынахтар помуйаны хаһалларын, ыһалларын тохтоппоттор. Бары хаһаайыннаахтар. Хаһаайынар кыылларын көрбөттөрө сааттаах дьыала.

Бөһүөлөккэ мас олоһордута абыһах, ууну ытарга анаан хаһыллыбыт

хорууларга тирэхтэри олоһортоххо, сиргэ, уулуссаларга хоммут уулары, бука, оборуох этилэр.

Игнэл-таннал түспүт дьиилэр олбуордара, күрүөлэрэ-хаһаалара харабы үөрдүбэт. Муосталар эргэрдилэр. Улахан массыыналар суоллары алдыаталлар, талбыт сирдэринэн сүүрэллэр.

Урукку чэгиэн, ыраас, күөх отунан үүммүт бөһүөлөкпитин ахтан-санаан ылабыт, ол кэми төһөрүөхпүтүн баҕарабыт...

***

Дьахталлар күннэрин кэннэ буолбут бырааһынныктар биллибэккэ аастылар. Бу кэм иһигэр аан дойдуга ньиэп баррелын сыаната мунутуурдук түһэн (10 дуоллартан намтаан), ыксалтиэтэл буола сырытта.

Манна биһиэхэ олунньуга кэлэ сылдьыбыт, балтараа сыл СР Правительствотын бэрэссэдээтэлинэн үлэлээбит В.В. Солодов Камчаткаҕа ананан баран хаалла.

Ханалас оройуонун "Орто Дойду" зоопаркатыгар олоһор үрүн эһэлэр Колыманалаах Ломоносов ааспыт сыл ахсыннытыгар күн сирин көрбүт атыыр оҕолоро ийэтин кытта аан бастаан таһырдыа тахсан, дьону-сэргэни үөртэ. Үлэри суоҕа буоллар, элбэх киһи, оҕо аймах сылдьан эһэчээни көрүү, астыныах эбиттэр. Билигин кыракий эһэ оҕотугар аат көрдөөһүнүн күрэхэ биллэрилиннэ. Ким баҕарар кыттыан сөп.

Ыам ыйын 5 күнүгэр 20-ттэн таһа хотугу дойду кэрэ көрдөрө кыталыктар бараксаттар Хонуу, Суон Тиит бөһүөлөктэрин үрдүнэн эргийэ көтүлэр. Дьон-сэргэ эдэрдийэн-эмэнниин, оҕолуун-кырдыаҕастыын халлаан диэки хайыһан кыталыктары уруйдуу көрүстүлэр.

Ыам ыйын 18 күнүгэр Саха сиригэр Ньюргунун күнүн бэлиэтэтибит. Ырыаҕа ылланарыны, "тон буору тобулан", Муомаҕа бастакы ньургуһун тылынна.

Кус сезона сабаланна. Эр дьон, сааһыт да дьахталлар кустуу бардылар. Таһара халандаарынан Ньюкуолун күнэ үүннэ. Кус минин иһэр, алаады сиир кэммит тийэн кэллэбэ. Олох салҕанар...

Т. СЛЕПЦОВА.

МАХТАНАБЫН

Убайбыт Геннадий Слепцовтар дьииэ кэргэннэригэр иккис оҕонон, игирэлэртэн бастакынан күн сирин көрбүтэ.

Кини оҕо сааһа Собоһооххо ааспыта. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан спорт араас көрүннэригэр бириистээх мистэлэри ыла. Оскуоланы ситиһиһилээхтик бүтэрэн төрөөбүт дойдутугар Собоһооххо араас үлэлэргэ үлэлээбитэ, сайын айы дьонно окко көмөлөһөрө.

Киһи быһыытынан үтүө санаалаах, көрсүө, сэмэй, элбэх саната суох этэ. Айылбаҕа сылдьарын, балыктыырын, бултуурун сөбүлүүрө.

Гена ыам ыйын 15 күнүгэр күн сириттэн ыараханна

ыалдьан күрэннэ.

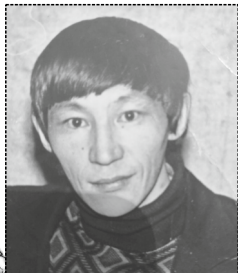
Убайым Гена төрөөбүт дойдутун сирин буора сылаас суорҕан, сымнаҕас сыттык буоллун.

Биһиэхэ үтүө сыһыантын, мааны майгытын тыыннаахпыт тухары өйдүү-саныы сылдьыахпыт.

Слепцовтар дьииэ кэргэннэрин аатыттан ыарахан кэммитигэр өйөөбүт, көмөлөспүт балтыбар, эдьийбитигэр Марианна Петровна Михалеваҕа, убайдарытыгар Владислав Германович Калугинна, Павел Иванович Никулинна, Данил Афанасьевка, Саша Вожжовка, биһигэ үөрэммит оҕолорбор, Собоһоох орто оскуолатын уонна детсад коллективыгар махтанабыт.

Григорий СЛЕПЦОВ.

Эцэрдэлибит!

Күндүтүк саныыр кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин, хос эһэбитин **РОЖИН Семен Семеновичи** 70 сааскын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн итиник-истинник эбэрдэлибит!

Дьян-дьяһах дьялбарыйдын, тумуу тумунун, ыарыы ыалласпатын, эрэл санаа эрчими эптин, күүстээх санаа күүһү биэрдин, үтүө сүбэн-аман чугас дьонун өрүү арыаллыы сырыттын! Уһун дьоллоох олоһу баҕарабыт.

Эбэрдэни кытта олоһун аргыһа Ульяна Васильевна, оҕолорун, кийинтэрин, күтүөтүн, сиэннэрин, хос сиэннэрин.

Внимание: конкурс

Положение о проведении фотоконкурса на лучшее оформление велосипедов «Мой двухколесный друг»

1. Общие положения

1.1. Фотоконкурс на лучшее оформление велосипеда проводится в рамках мероприятий, посвященных Дню защиты детей.

1.2. Организаторами конкурса является отделение МВД России по Момскому району, комиссия по делам несовершеннолетних и защите их прав администрации МО «Момский район», администрация Момского национального наслега.

2. Цели конкурса:

* Пропаганда позитивного имиджа семьи и семейных ценностей.

* Участие детей в культурной жизни района.

* Выявление творческого потенциала семей.

* Привлечение внимания общественности к развитию семейного творчества.

* Пропаганда здорового образа жизни.

* Популяризация велоспорта.

* Привлечение населения муниципального образования к занятиям велоспортом.

3. Сроки проведения фотоконкурса:

3.1. Сбор работ на участие в фотоконкурсе: с 20 по 31 мая 2020 г.

4. Условия проведения конкурса:

4.1. Участники конкурса (учащиеся школ Момского района) должны красочно оформить велосипед, используя любые технологии, дополнительные приспособления и аксессуары.

4.2. Приветствуется костюм владельцев велотранспорта, творческая защита художественного образа.

4.3. Фотоконкурс «Мой двухколесный друг» включает в себя три возрастные группы:

* Школьники с 1 по 4 классы;

* Школьники с 5 по 8 классы;

* Школьники с 9 по 11 классы.

Для участия в фотоконкурсе необходимо:

4.1. направить заявку на участие в

фотоконкурсе согласно заявки на участие в городском конкурсе на лучшее оформление велосипедов «Мой двухколесный друг» (Приложение № 1) по адресу электронной почты: kdn.moma@mail.ru, по вопросам звонить по тел. 8(41150)2-19-32, 89841049936, 89644228859.

4.2. К заявке прилагаются:

* 1 фотография ребенка с оформленным велосипедом в электронном виде;

* Разрешение на использование фотографии ребенка (Приложение № 2).

4.3. Требования к фотографиям:

– Работы должны быть без оформления (без рамок, надписей, цифр и так далее).

– Фотоколлажи в фотоконкурсе не участвуют.

– Фотографии должны быть четкими (приветствуется высокое качество).

– Фотографии на фотоконкурс должны быть в формате JPG

Направляя фотоработы, участник соглашается с его условиями и подтверждает, что является автором работы. Организаторы фотоконкурса не несут ответственность за нарушение участниками авторских прав. Претенденты, уличенные в плагиате или использовании чужих идей, бессрочно дисквалифицируются.

Направляя работы на фотоконкурс, участник безвозмездно передает на весь срок действия авторского права неисключительные авторские права на их использование организатору фотоконкурса.

Итоги конкурса:

5.1. Победители конкурса награждаются призами и грамотами. Награждение победителей проводится индивидуально.

ОРГКОМИТЕТ.

Приложение № 1
к положению фотоконкурса

Заявка на участие в городском конкурсе на лучшее оформление велосипедов «Мой двухколесный друг!»

Ф.И.О.ребенка (полностью) класс, школа	Дата рождения ребенка	Телефон (родителя)	Ф.И.О.родителя (полностью)	Адрес электронной почты

Приложение № 2
к положению фотоконкурса

РАЗРЕШЕНИЕ НА ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ФОТОГРАФИЙ РЕБЕНКА

Я, _____, разрешаю на безвозмездной основе публиковать фотографии моего сына / дочери ФИО: _____, в районной газете и на сайтах района, на которых он (она) изображен (а), для участия в районном фотоконкурсе «Мой двухколесный друг!»

Настоящим я удостоверяю, что являюсь родителем ребенка и имею полное право заключить настоящее соглашение. Я подтверждаю, что полностью ознакомлен (а) с вышеупомянутым разрешением.

Подпись: Дата:

СӨ үөрэбириитин туйгуна, учууталлар Учууталлара **Мария Гаврильевна Сидорова** Орто Дойду нэһилиэгин киэн туттар тумус ыччаттарыттан биридэстэрэ этэ. Кини оҕо сааһа, бэйэтэ суруйарынан, «Хайа диэтэххэ хайалардаах, сыһыы диэтэххэ алаас-сыһылардаах, эргэнэ тыатыгар бултаах-алтаах, күөллэригэр балыктардаах, Индигир эбэ көмүс хатырыктаабынан өрүү аатырар түөлбөтигэр» ааспыта. Холкуос саҕана таба иитиитэ сайдыбыт кэрэ кэмэ этэ, сыһыыларыгар сыспай сиэллээбэ, хороҕор муостааҕа 3-4 ферманы толору тутуллара, саһыл фермата, 60-ус сылларга сибииннэ иитиитэ сайдыбыт кэмнэрэ этэ. 1966 с. диэри сылгы кымыһа суох ыһыах ыһылыбаг этэ.

Аҕата Гавриил Уваровскай бэрт байанайдаах булчут ыалдьан эрдэ өлбүтэ, ийэтэ Дьэбдьиэ Корякиннар кыыстара, олус ырыһах да буоллар, сүөһүтүн эспэккэ айылҕаттан миннигэс астаах асчыт бэрдэ буолан, оҕолорун улаатыннарбыта. Кыракий балаҕаннарыгар кыстыкка, саха үгэһинэн, дьукаахтаһан Черовтары (Омукуур Бүөтүр), Слепцовтары (Хабдыһыт Ыстапаан), А. И. Старкову

УЧУУТАЛ ЭДЬИЙБИТ МААЙА БАРАХСАН

(Сылгыһыт Кеша дьоно), Г. Ф. Корякиннаабы (В. Г. Корякин дьоно) кытта кыстаан, хотонноро киэн буолан, мастарыгар-отторугар көмөлтөлөөх этэ.

Итии чэйдээх ийэлэрэ Дьэбдьиэ элбэх от тиэйээччини, отчут-масчыт барахсаттары, үгүс тулайыах оҕолору холумтанын сылааһынан күндүлүүрү, чэйдэтэрэ.

Мария Гаврильевна сахалыы ыйдарынан сиэри-туому үөрэтэр «Айыы балаҕана» диэн үөрэби ытыгара, онтон үргүлдү «Төрөһүттэр Албан ааттарын» түмэлин тэрийэн, саха ыалын олоһун көрдөрөр, пропагандалыыр өйгө-санааҕа ыччаты иитэр үйэлээх тэрээһини салайан ыппыта. Ити Саха сиригэр соботох түмэл буолар. Ыраактан-чугастан сылдьар ыалдыттар өрүүтүн сэргээн көрөллөр-истэллэр. Эдэр учууталлар билигин түмэли салгыы тупсаран үлээтэ сылдьаллар. Кини төрөбүт нэһилиэгин туһунан уонна аймахтарын Уваровскайдар тустарынан кинигэлэр тахсалларыгар үгүс үлэни ыппыта, үйэлээх өйдөбүннүк буолара

чуолкай. Эдьий Маайа хайаан да саламаат, кымыс, чохоон аһылык өрүү баар буоларыгар кыһаллан, оҕолорун, сиэннэрин, чугастаабы ыалларын күндүлүүр. Хонуу Арчы дьэтигэр сылдьарын наһаа сөбүлүүрү, үөлээннээхтэрин көрсөн уруккуну-хойуккуну кэпсэтэрин астынара.

Кини олоубут дьонун олоһун ыччаттара салгыахтара диэн эрэнэбит. Сахалыы хоһооннору, ырыалары айан хаалларбыта өрүү ыллана, аабылла сылдьыахтара. Үөрөспит оҕолоро кини саҕалаабыт «бараммат-хороммот банаардаах сырдыктаах» үөрэбирии уотун-күөһүн салгыахтара.

Кэрэ киһи, дьүөгэ, улахан дьэ кэргэн ийэтэ, эбэтэ, олоһун оҕону иитиигэ анаабыт **М. Г. Сидорова** күн сириттэн күрэммитэ бам ыйын 21 күнүгэр биир сылын туола.

Дьүөгэлэрэ Р. П. Былбанаева, Л. Г. Степанова, В. К. Сутакова, балта В. В. Старостина.

МАХТАНАБЫТ

Биһиги күндү аҕабыт, эһэбит **Раднажапов Батор Банзаракцаевич** олохтон барбыта 40 хонуга ааста. Бу ыарахан курус күннэрбитигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут культуура үлэһиттэригэр: Э. А. Корякинаҕа, «Осикат» культуура киинигэр, И. Н. Слепцоваҕа, биригэ үлэлиир библиотекам үлэһиттэригэр, эргээн Муоматаабы тэрилтэтигэр, бары аймахтарбытыгар: В. И. Слепцов дьэ кэргэнигэр, Латышевтарга, Дягилевтарга, Тимофеевтарга, күтүөспүтүгэр А. Х. Муталиева, Б. А. Фазульновка, биригэ үөрэммиттэригэр, С., К. Ермолаевтарга, Мария Романовна, Варвара Иннокентьевна, Галина Николаевна, Марианна Константиновна Старковаларга, кийииттэригэр В. В. Старостинаҕа, С. П. Тогмитоваҕа, Д. М. Тогмитоваҕа, балта М. Тогмитоваҕа, бырааппытыгар И. А. Старковка, Григорий Дягилевка, Эдуард Сизыхха, Леонид Черемкинна, В. М. Неустроевка, Молодежная уул. 42 №-дээх дьэбэ ыкса олорор ыалларбытыгар, Р. П. Былбанаеваҕа барҕа махталбытын тиэрэбит.

Эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, этэннэ буолууну баҕарабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, бары аймахтара.

МОШЕННИЧЕСКИЕ ДЕЙСТВИЯ

Неизвестные лица от имени сотрудников Роспотребнадзора или прокуратуры совершают мошеннические действия. Они сообщают индивидуальным предпринимателям и юридическим лицам о предстоящей совместной проверке и в связи с юбилейной датой ведомства, предлагают перечислить денежные средства на приобретение букетов, угрожая в случае отказа применением мер административной ответственности.

Таким образом, телефонные звонки или сообщения от имени органов прокуратуры или иных ведомств с любыми различными требованиями материального характера являются преступными действиями мошенников.

Н. И. СИВЦЕВ, прокурор района.

2020 сыл иккис аҕарыгар сурутук

Тэрилтэлэргэ – 1320 солк.

Биридиилээн дьонно – 660 солк.

Хаһыакка сурутууну Евдокия Ивановна Слепцова ытыгар, эбэтэр редакцияҕа кэлэн суруйтарыахха сөп.

Ытыктабыллаах Прасковья Никитичнаҕа, Иван Андреевичка, кинилэр оҕолоругар, сиэннэригэр таптыыр улахан кыыстара, Ираҕа ийэтэ, оҕолоругар эбэлэрэ, эдьийдэрэ, СӨ үөрэбириитин туйгуна

ПЕТРОВА Акулина Ивановна ыараханньык ыалдьан олохтон барбытынан дириг кутурҕаммытын тириэрэбит.

Ыар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

И. И. Винокурова, Р. П. Былбанаева.

Администрация и профком филиала Момского района ГУП «ЖКХ РС (Я)» выражают глубокое соболезнование родным и близким по поводу безвременной кончины любимого брата, дяди

С. СЛЕПЦОВА Гвеннадия Афанасьевича.

Крепитесь, скорбим вместе с вами.

Тэрийээччи: СӨ
Бырабытталыстыбата,
"Сахабэчээт" СӨ Судаарыс-
тыбаннай автономнай тэрилтэтэ.
Таһаараччы: "Сахабэчээт" СӨ
Судаарыстыбаннай автономнай
тэрилтэтэ.
677000, Дьокуускай к.
Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб.,
тел./факс: 8(4112)343917.
e-mail: sakhapеччат@mail.ru
Генеральной дириэктэр
э.т. В.И. СЫРОМЯТНИКОВ.

Сибээс эйгэтин информационнай
технологияҕа уонна маассабай
коммуникацияҕа надзорун
федеральной структуратын Саха
сиринээҥи бырабыланынатын
20.06.2019 с. бэриллибит
сидиэтэлиститибэтин
ПИ № ТУ 14-00520

**Кылаабынай редактор
М. П. СТАРКОВА.**

Хаһыат нэдиэлээбэ иккитэ тахсар.
Редакцияҕа кирибит суруктар
төнүбөттөр.
Матырыйаалга ахтыллар чаччылар иһин
эпизитинэн сурук ааптара сүгэр.
Ааптар суругар этиллэр санаа
хаһыат тутуһар хайысхатыттан
атын буолуон сөп.
Быллриилэр, рекламалар
ис хоһоонноругар эпизитинэни
тустаах киһи сүгэр.
® Реклама быһытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 41 №-гэр 16 ч. илин баттанна,
17 ч. график быһытынан бэчээккэ бэрилиннэ.
Компьютернай талыта, верстка оройуоннаабы
«Индибир уоттара» хаһыат редакционнай-
полиграфической комплекска оһоһулан
бэчээттэннэ.
Редакция, типография, таһаараччы аадырыһа:
Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ.
Кээмэйэ 1 усул. бэч. л. Тиража 360.
Сыаната дуогабар быһытынан.
Телефоннара: 8(41150)2-10-21.
Электроннай почта: indigir-uotara@vandex.ru